

DEE-001-004206

Seat No. _____

B. L. I. Sc. (C.B.C.S.) (Sem. II) Examination

May / June - 2015

ECT-02 : School Librarianship

Faculty Code : 001

Subject Code : 004206

Time : 2½ Hours)

(Total Marks : 70

૧ કોઈ પણ એકનો ઉત્તર આશરે ૧૦૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૪

(૧) આદર્શ શાળા ગ્રંથાલયના કાર્યો અને સેવાઓ વિશે ચર્ચા કરો.

અથવા

(૨) શાળા ગ્રંથાલયની વ્યાખ્યા આપી. તેના કાર્યોની વિગતે ચર્ચા કરો.

૨ (અ) કોઈ પણ એકનો ઉત્તર આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૦

(૧) શાળા ગ્રંથાલયનું આયોજન કેવી રીતે થાય છે.

અથવા

(૨) વિદ્યાર્થીઓમાં વાચન ટેવની ઉણપ પાછળના પરિણામોની ચર્ચા કરો.

(બ) કોઈ પણ એકનો ઉત્તર આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૦

(૧) શાળા ગ્રંથાલયની સેવાઓ ઉપર વિગતે નોંધ લખો.

અથવા

(૨) શાળા ગ્રંથાલયોના ધોરણો ઉપર એક નોંધ લખો.

૩ (અ) કોઈ પણ બેના ઉત્તરો આશરે ૫૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૦

(૧) શાળા ગ્રંથાલયમાં આયોજનના સિદ્ધાંતો દર્શાવો.

(૨) શાળા ગ્રંથાલયના અહેવાલ.

(૩) ઉપયોગકર્તા શિક્ષણ.

(૪) શાળા ગ્રંથાલયનાં સાધનો.

(બ) કોઈ પણ બેના ઉત્તરો આશરે ૫૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૦

- (૧) શાળા ગ્રંથાલયના સંગ્રહ વિકાસ
- (૨) શાળા ગ્રંથપાલનું પગાર ધોરણ
- (૩) શાળા ગ્રંથાલયનું અંદાજપત્ર તૈયાર કરવા કઈ કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખશો તે જણાવો.
- (૪) શાળા ગ્રંથાલયના આવકના સાધનો.

૪ આશરે એક-બે પંક્તિમાં લખો : ૬

- (૧) શાળા ગ્રંથાલયની વ્યાખ્યા.
- (૨) શાળા ગ્રંથપાલની શૈક્ષણિક લાયકાત.
- (૩) શાળા ગ્રંથાલયની આધુનિક સંકલ્પ.
- (૪) શૈક્ષણિક ગ્રંથાલયના પ્રકારો.
- (૫) શાળા ગ્રંથાલયના માહિતી સ્ત્રોતોના પ્રકારો.
- (૬) શાળા ગ્રંથાલયમાં આવશ્યક પત્રકો.

૫ નીચેના M.C.Q.ના ઉત્તરો આપો : (કોઈ પણ દસ) ૧૦

- (૧) વર્ગ ગ્રંથાલયની વિભાવના ગ્રંથાલયમાં હોય છે.
 - (A) શાળા
 - (B) કોલેજ
 - (C) યુનિવર્સિટી
 - (D) વિશિષ્ટ
- (૨) પ્રાથમિક વિભાગના ઉપયોગકર્તાઓ માટે શાળા ગ્રંથપાલેના ગ્રંથો પસંદ કરવા.
 - (A) વાર્તા
 - (B) સંદર્ભસૂચિ
 - (C) જીવનચરિત્ર
 - (D) ચિત્રો

- (૩) વિષય ગ્રંથાલયની વિભાવના સુચવનાર -
- (A) રાધાક્રિશ્ન કમિશન
 (B) મુદ્દલિયાર કમિશન
 (C) યુ.જી.સી.
 (D) એકપણ નહીં
- (૪) શાળા ગ્રંથપાલની લઘુત્તમ વ્યવસાયિક લાયકાત હોવી જોઈએ.
- (A) સ્નાતક
 (B) અનુસ્નાતક
 (C) બી.એલ.આઈ.એસ.સી.
 (D) એમ.એલ.આઈ.એસ.સી.
- (૫) NCERTનું વડુમથક છે.
- (A) દિલ્હી
 (B) અમદાવાદ
 (C) વડોદરા
 (D) બેંગ્લોર
- (૬) શાળા ગ્રંથાલયની જરૂરિયાત પર કોણે ભાર મૂક્યો ?
- (A) યુ.જી.સી.
 (B) કોઠારી કમિશન
 (C) સેકન્ડરી એજ્યુકેશન કમિશન
 (D) આમાંથી એકપણ નહીં
- (૭) શાળા ગ્રંથાલયે માટેની નીતિ રચના કરવી જોઈએ.
- (A) સંગ્રહ વિકાસ
 (B) શાળા પ્રવાસ
 (C) શાળા પ્રવેશ
 (D) અતિદેય વસુલી

(૮) ભારતમાં દ્વારા શાળા ગ્રંથાલય માટેની માર્ગદર્શિકા તૈયાર કરવામાં આવી છે.

- (A) યુનિવર્સિટી
- (B) ગ્રંથપાલો
- (C) સી.બી.એસ.ઈ.
- (D) નેક

(૯) શાળા ગ્રંથપાલનું પગાર ધોરણ સમકક્ષ હોય છે.

- (A) આચાર્ય
- (B) ક્લાર્ક
- (C) શિક્ષક
- (D) કેશિયર

(૧૦) ગ્રંથ પ્રદર્શન કેવા પ્રકારની પ્રવૃત્તિ હોય છે ?

- (A) સંશોધન
- (B) ભૌતિક આયોજન
- (C) પ્રયોગાત્મક
- (D) વિસ્તરણ

(૧૧) નેશનલ પોલીસી ઓન લાયબ્રેરી એન્ડ ઈન્ફર્મેશન સીસ્ટમના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?

- (A) રંગનાથન
- (B) ચટોપાધ્યાય
- (C) એસ. રાધાક્રિશ્ન
- (D) સી.ડી. દેશમુખ

(૧૨) અંદાજપત્ર એટલે શું ?

- (A) આવકનું વાર્ષિક અંદાજ
- (B) ખર્ચનું વાર્ષિક અંદાજ
- (C) નાણાનું વાર્ષિક અંદાજ
- (D) આવક અને ખર્ચનું વાર્ષિક અંદાજ.

ENGLISH VERSION

- 1 Write answer any one in about 1000 words. 14
- (1) Discuss the function and services of an ideal school library.
- OR**
- (2) Define school library and discuss its functions in detail.
- 2 (a) Write answer any one in about 500 words. 10
- (1) How is a school library planned ?
- (2) Discuss factors responsible for lack of reading habits in students.
- (b) Write answer any one in about 500 words. 10
- (1) Write a detail note on school library services.
- (2) Write a note on standards for the school library.
- 3 (a) Write answer any two in about 50 words. 10
- (1) State principles of planning in a school library.
- (2) Reports of School library
- (3) User's education
- (4) Equipments of school library
- (b) Write answer any two in about 50 words. 10
- (1) Collection development of school library
- (2) Pay scale of school librarian
- (3) State the factors to be considered in budget preparation of a school library.
- (4) Income sources of school library.

- 4 Attempt the following questions in one or two lines. **6**
- (1) Definition of school library.
 - (2) Qualification of school librarian.
 - (3) Modern concepts of school library.
 - (4) Types of academic library.
 - (5) Types of information sources in a school library.
 - (6) Essential registers in school library.
- 5 Attempt any 10 M.C.Qs given below. **10**
- (1) The concept of class library is seen in _____ library.
 - (A) School
 - (B) College
 - (C) University
 - (D) Special
 - (2) Librarian should prefer books with _____ for school library users of primary section.
 - (A) Stories
 - (B) Bibliography
 - (C) Biographies
 - (D) Illustrations
 - (3) The concepts of subject library was introduced by _____.
 - (A) Radhakrishnan Commission
 - (B) Mudliar Commission
 - (C) U.G.C.
 - (D) None of these
 - (4) School Librarian should possess a minimum professional qualification of
 - (A) Graduation
 - (B) Post Graduation
 - (C) B.L.I.SC.
 - (D) M.L.I.SC.

- (5) Headquarter of NCERT _____
- (A) Delhi
 - (B) Ahmedabad
 - (C) Vadodara
 - (D) Bangalore
- (6) Need for school library was emphasized by _____
- (A) U.G.C.
 - (B) Kothari Commission
 - (C) Secondary Education Commission
 - (D) None of these
- (7) School library should develop a policy for _____.
- (A) Collection development
 - (B) School picnic
 - (C) School admission
 - (D) Fine collection
- (8) _____ has prepared guidelines for school libraries in India.
- (A) University
 - (B) Librarian
 - (C) CBSI
 - (D) NAAC
- (9) Pay scale of school librarian is equivalent to _____.
- (A) Principal
 - (B) Clerk
 - (C) Teacher
 - (D) Cashier
- (10) Book exhibition is _____ activity.
- (A) Research
 - (B) Physical Planning
 - (C) Experimental
 - (D) Extension

- (11) Who was the Chairman of National Policy on Library and Information System ?
- (A) Ranganathan
 - (B) Chhatopadhyaya
 - (C) S. Radhakrishna
 - (D) C.D. Deshmukh
- (12) What is Budget ?
- (A) Annual estimate of income
 - (B) Annual estimate of expenditure
 - (C) Annual estimate of finance
 - (D) Annual estimate of income and expenditure.
-